Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/1181

2026 5 29

TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2026/1181

2026 m. gegužės 22 d.

kuriuo sustabdomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 56 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytų Bendrojo muitų tarifo muitų taikymas tam tikroms trąšoms, nustatomos tam tikrų trąšų autonominės tarifinės kvotos ir numatomas tų kvotų valdymas

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 31 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) tam tikrų azoto pagrindu gaminamų trąšų gamybos išteklių Sąjungos rinka yra labai priklausoma nuo importo iš trečiųjų valstybių. 2024 m. Sąjunga importavo 2 mln. tonų amoniako ir 5,9 mln. tonų karbamido, visų pirma, azoto pagrindu gaminamoms trąšoms gaminti. Be to, Sąjunga iš viso importavo 6,7 mln. tonų azoto pagrindu gaminamų trąšų ir mišinių, kurių sudėtyje yra azoto. Karbamidas ir amoniakas yra trąšoms gaminti skirti ištekliai, dėl kurių išmetama daug anglies dioksido ir kuriuos įvairinti yra sudėtinga ir užtrunka. Azoto pagrindu gaminamos trąšos taip pat labai svarbios Europos ūkininkams – jiems reikia, kad trąšomis būtų prekiaujama saugiai ir reguliariai konkurencingomis kainomis, kad būtų užtikrinta žemės ūkio gamyba ir apsirūpinimo maistu saugumas. Nuo 2021 m. tokių prekių kainos labai padidėjo;

(2) kalbant apie azoto pagrindu gaminamas trąšas, kurios patenka į šio reglamento taikymo sritį, Sąjunga yra struktūrinė grynoji importuotoja – jos tiekėjos yra vos kelios šalys, o viena pagrindinių tiekėjų yra Rusijos Federacija;

(3) šiuo metu didelė dalis išteklių, skirtų azoto pagrindu gaminamoms trąšoms gaminti, ir didelė dalis azoto pagrindu gaminamų trąšų į Sąjungą importuojama be muito iš trečiųjų valstybių, kurios naudojasi lengvatinėmis patekimo į Sąjungos rinką sąlygomis. Vis dėlto didelio į Sąjungą importuojamo tokių prekių kiekio kilmės šalys vis dar yra šalys, kurioms taikomas Bendrasis muitų tarifas, – šiuo metu taikomos muitų normos svyruoja tarp 5,5 % ir 6,5 %;

(4) dėl tų muitų didėja azoto pagrindu gaminamų trąšų gamintojų išlaidos ir yra paveikiama trąšų kaina, o tai savo ruožtu daro poveikį maisto produktų kainoms, dėl to kyla susirūpinimas dėl vartotojų perkamosios galios ir dėl Europos ūkininkų. Pastaraisiais metais trąšų kainos Sąjungoje labai padidėjo, o tam tikrų žemės ūkio prekių kainos nuo tokios tendencijos šiek tiek atsiliko. Dėl to kyla pavojus Sąjungos žemės ūkio gamybos gyvybingumui;

(5) siekiant užtikrinti, kad Sąjungos trąšų rinka būtų tikrai dinamiška, ir įvairinti trąšų gamybos tiekimo grandines, būtina sudaryti palankesnes sąlygas importuoti išteklius, naudojamus azoto pagrindu gaminamoms trąšoms gaminti, tam tikras azoto pagrindu gaminamas trąšas ir mišinius, kurių sudėtyje yra azoto. Be to, labai svarbu skubiai įvairinti tiekimo šaltinius atsisakant tiekimo iš Rusijos Federacijos, visų pirma, atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2025/1227 ([1]) nustatytas priemones, kuriomis turi būti palaipsniui didinami muitai kai kurioms prekėms, kurios patenka į šio reglamento taikymo sritį;

([1]) 2025 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/1227 dėl tam tikrų Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos kilmės arba iš jų eksportuojamų prekių importui taikomų muitų pakeitimo (OL L, 2025/1227, 2025 6 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1227/oj).

(6) pastaraisiais metais didelės energijos kainos Sąjungoje neigiamai paveikė trąšų (ypač azoto pagrindu gaminamų trąšų) gamybą Sąjungoje, nes gamtinės dujos yra pagrindinis jų energijos šaltinis ir viena iš pagrindinių žaliavų. Tai labai paveikė Sąjungos trąšų pramonės gamybą bei pardavimus. Sąjungos trąšų gamintojai vis dar turi prisitaikyti prie šios sudėtingos, geopolitinių veiksnių veikiamos aplinkos. Todėl priemonėmis, kurių imamasi trąšų tiekimui pagerinti, turi būti vengiama daryti neigiamą poveikį Sąjungos trąšų gamintojams;

(7) esama Sąjungos trąšų gamyba turi likti apsaugota, todėl reikia didinti jos tiekimo grandinės atsparumą, teikiant pirmenybę jos gamybos išteklių įvairinimui ir toliau mažinant priklausomybės nuo išorės tiekėjų riziką;

(8) taip pat tikslinga imtis priemonių, kad būtų mažinamos Sąjungoje nepakankamai pagaminamų išteklių, naudojamų azoto pagrindu gaminamoms trąšoms gaminti, tam tikrų azoto trąšų ir mišinių, kurių sudėtyje yra azoto, importo išlaidos;

(9) siekiant užtikrinti pakankamą ir nepertraukiamą tam tikrų azoto pagrindu gaminamų trąšų, kurių Sąjungoje pagaminama nepakankamai, tiekimą ir taip išvengti tų produktų rinkos sutrikimų, yra tikslinga laikinai sustabdyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 ([2]) 56 straipsnio 2 dalies c punkte nurodyto Bendrojo muitų tarifo muito taikymą karbamidui ir amoniakui, tam tikroms azoto pagrindu gaminamoms trąšoms ir mišiniams, kurių sudėtyje yra azoto, neviršijant tam tikro jų importo kiekio. Siekiant suderinti tokių prekių Sąjungos gamintojų ir Sąjungos trąšų naudotojų interesus, Bendrojo muitų tarifo muitų taikymas laikinai sustabdomas tik tokiam kiekvienos prekės kiekiui, koks į Sąjungą pagal didžiausio palankumo režimą buvo importuotas 2024 m., išskyrus importą iš Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos, ir tą kiekį papildomai padidinant 20 % kiekio, importuoto iš tų dviejų šalių 2024 m. Laikinas muitų taikymo sustabdymas turėtų būti taikomas vienus metus. Komisija turėtų stebėti padėtį trąšų rinkoje ir prireikus pasiūlyti pratęsti ar pakeisti muitų taikymo sustabdymą, kad būtų užtikrintas pakankamas įvairinimas ir kad Europos ūkininkai galėtų lengviau gauti trąšų konkurencingomis kainomis;

(10) šiame reglamente nustatytas laikinas muitų taikymo sustabdymas neturi būti taikomas importuojamiems ištekliams, naudojamiems azoto pagrindu gaminamoms trąšoms gaminti, tam tikroms azoto pagrindu gaminamoms trąšoms ir mišiniams, kurių sudėtyje yra azoto, kurių kilmės šalis yra Rusijos Federacija arba Baltarusijos Respublika arba kurie yra iš tų šalių tiesiogiai ar netiesiogiai eksportuojami. Šiame reglamente nustatyto laikino sustabdymo netaikymas importuojamoms prekėms, kurių kilmės šalis yra Rusijos Federacija arba Baltarusijos Respublika arba kurios yra iš tų šalių tiesiogiai ar netiesiogiai eksportuojamos, atitinka Sąjungos išorės veiksmus kitose srityse, kaip išdėstyta Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 21 straipsnio 3 dalyje;

(11) pastaraisiais metais, ypač nuo 2022 m., Sąjungos ir Rusijos Federacijos santykių būklė labai pablogėjo. Tokį santykių pablogėjimą lėmė tai, kad Rusijos Federacija akivaizdžiai nepaiso tarptautinės teisės, ir neišprovokuotas bei nepateisinamas jos agresijos karas prieš Ukrainą. Nuo 2014 m. liepos mėn. Sąjunga, reaguodama į Rusijos Federacijos veiksmus prieš Ukrainą, palaipsniui nustato ribojamąsias priemones prekybai su Rusijos Federacija. Sąjunga taip pat yra nustačiusi didesnius muitus iš Rusijos Federacijos importuojamoms azoto pagrindu gaminamoms trąšoms, kurios patenka į šio reglamento taikymo sritį;

(12) Rusijos Federacija yra Pasaulio prekybos organizacijos (toliau – PPO) narė. Vis dėlto šiuo metu, vadovaujantis išimtimis, taikomomis pagal Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutartį (toliau – PPO steigimo sutartis), visų pirma 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos XXI straipsnį (Saugumo išimtys), Sąjunga yra atleista nuo pareigos iš Rusijos Federacijos importuojamoms prekėms taikyti nuolaidas, taikomas panašioms iš kitų šalių importuojamoms prekėms (didžiausio palankumo režimas), jeigu Sąjunga mano, kad tokios priemonės yra būtinos esminiams Sąjungos saugumo interesams apsaugoti;

([2]) 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

(13) Sąjungos ir Baltarusijos Respublikos santykiai pastaraisiais metais taip pat pablogėjo dėl to, kad Baltarusijos Respublika nepaiso tarptautinės teisės, pagrindinių laisvių bei žmogaus teisių ir remia Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą. Nuo 2020 m. spalio mėn. Sąjunga palaipsniui nustato ribojamąsias priemones prekybai su Baltarusijos Respublika. Sąjunga taip pat yra nustačiusi didesnius muitus iš Baltarusijos importuojamoms azoto pagrindu gaminamoms trąšoms, kurios patenka į šio reglamento taikymo sritį;

(14) Baltarusijos Respublika nėra PPO narė. Todėl pagal PPO steigimo sutartį Sąjunga Baltarusijos Respublikos prekėms neprivalo taikyti didžiausio palankumo režimo ar kokio nors kito PPO steigimo sutartyje numatyto režimo. Be to, pagal esamus Sąjungos ir Baltarusijos Respublikos prekybos susitarimus leidžiama imtis veiksmų remiantis taikytinomis išlygomis dėl išimtinių atvejų, visų pirma, saugumo išimčių;

(15) laikantis proporcingumo principo, norint pasiekti pagrindinį tikslą užtikrinti pakankamą azoto pagrindu gaminamų trąšų tiekimą ir taip išvengti didelių tokių produktų Sąjungos rinkos sutrikimų, yra būtina ir tikslinga nustatyti taisykles dėl Reglamento (ES) Nr. 952/2013 56 straipsnio 2 dalies c punkte nurodyto Bendrojo muitų tarifo muitų taikymo tam tikroms trąšoms laikino sustabdymo ir dėl tam tikrų trąšų autonominių tarifinių kvotų nustatymo ir tų kvotų valdymo numatymo. Šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tikslams pasiekti pagal ES sutarties 5 straipsnio 4 dalį;

(16) tam, kad tiekimo įvairinimas būtų paskatintas, o gamybos išlaidos būtų sumažintos prieš būsimą sodinimo ir sėjos sezoną, šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1. Reglamento (ES) Nr. 952/2013 56 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytų Bendrojo muitų tarifo muitų taikymas sustabdomas prekėms, kurioms priskiriami toliau nurodyti KN kodai, laikantis šio reglamento priede nustatytų bendrų sumų:

a) KN kodai 2814 10 00 ir 2814 20 00;

b) KN kodai 3102 10 12, 3102 10 15, 3102 10 19 ir 3102 10 90;

c) KN kodas 3102 21 00;

d) KN kodas 3102 60 00;

e) KN kodas 3102 80 00;

f) KN kodai 3105 20 10 ir 3105 20 90;

g) KN kodas 3105 30 00;

h) KN kodas 3105 40 00.

2. Muitų sustabdymas, nustatytas prekėms, kurioms priskiriami 1 dalies a punkte nurodyti KN kodai, netaikomas importuojamoms prekėms, kurioms priskiriami tie KN kodai ir kurių kilmės šalis yra Rusijos Federacija arba Baltarusijos Respublika arba kurios yra iš tų šalių tiesiogiai ar netiesiogiai eksportuojamos.

3. Muitų sustabdymas, nustatytas prekėms, kurioms priskiriami 1 dalies b, c, d, e, f, g ir h punktuose nurodyti KN kodai, netaikomas importuojamoms prekėms, kurioms priskiriami tie KN kodai, kurių kilmės šalis yra Rusijos Federacija arba Baltarusijos Respublika arba kurios yra iš tų šalių tiesiogiai ar netiesiogiai eksportuojamos ir kurios patenka į Reglamento (ES) 2025/1227 taikymo sritį.

4. Pradedami taikyti nauji kvotų eilės numeriai pagal šio reglamento priede išvardytas nuorodas.

2 straipsnis

Komisija ir valstybės narės šio reglamento 1 straipsnyje nustatytas importo kiekio kvotas valdo pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 ([3]) 49–54 straipsniuose numatytą tarifinių kvotų valdymo sistemą.

3 straipsnis

Komisija stebi padėtį trąšų rinkoje ir prireikus pasiūlo pratęsti ar pakeisti 1 straipsnyje nustatytą sustabdymą ir (arba) 4 straipsnyje numatytą taikymo laikotarpį.

4 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas iki 2027 m. gegužės 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2026 m. gegužės 22 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. DAMIANOS

([3]) 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (OL L 343, 2015 12 29, p. 558, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2015/2447/oj).

PRIEDAS

KN kodas	Tarifinės kvotos dydis (tonomis)	Eilės numeris
2814 10 00, 2814 20 00	300 000	09.0172
3102 10 12, 3102 10 15, 3102 10 19, 3102 10 90	890 000	09.0173
3102 21 00	413 000	09.0174
3102 60 00	27 000	09.0175
3102 80 00	583 000	09.0176
3105 20 10, 3105 20 90	360 000	09.0177
3105 30 00	87 000	09.0178
3105 40 00	83 000	09.0179